

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/69/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

18/2019. (I. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2018. február 22-én előterjesztett **panaszát** a 2019. január 24-én – Fráterné Dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a K. Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2018. február 18-án történt rendőri intézkedés (előállítás és annak körülményei) miatt 2018. február 22-én, elektronikus úton panaszt terjesztett elő.

I.

A panaszos a fenti napon Á.ról tartott hazafelé autóval, amikor közlekedésrendészeti intézkedést kezdeményeztek vele szemben.

A panaszos elmondása szerint az intézkedést megelőző napon az esti órákban kb. 5-6 dl bort fogyasztott, majd másnap reggel betegségére tekintettel kis adag gyógyszert vett be. A panaszos nem érezte, hogy bármilyen szempontból bizonytalan lenne az előző esti alkohol-fogyasztása miatt.

A panaszos 8 órakor indult el autóval otthonról, Ácson vásárolt, majd hazafelé tartott, amikor látta, hogy rendőrök ellenőrzést tartanak. A rendőrök le is intették, így a panaszos félreállt, lehúzta az ablakot, a rendőrrel köszöntek egymásnak. A rendőr nem mutatkozott be és a „szokásos szöveget

¹ Az Rtv. 93/A § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

sem mondta, hogy közúti gépjármű ellenőrzés...”, hanem rögtön a gépjármű tulajdonosáról érdeklődött, kérte az autó papírjait és a vezetői engedélyt. A panaszos, amíg a papírokat kereste, elmondta, hogy a gépjárművet annak németországi tulajdonosától a párja szlovákiai cége bérli, ő pedig rendelkezik vezetésre jogosító meghatalmazással. A rendőrök a papírok alapján egyeztettek az autóval kapcsolatban, a panaszos álláspontja szerint nehezen igazodtak el a gépjármű használatának jogszerűsége tekintetében.

Az egyik rendőr hozott egy szondát, amelyet a panaszos megfújt, ám a rendőr ekkor még nem közölte annak eredményét.

Végül a rendőrök kérték a panaszost, hogy szálljon ki az autóból, adja át a kulcsot, majd közölték, hogy be kell fáradnia a Rendőrkapitányságra. Ennek okát ekkor nem közölték. A panaszos elmondása szerint megrémült, szeretne volna értesíteni párját, de úgy gondolta, hogy az adott időpontban a párja nem tudná felvenni a telefont.

A panaszost a Rendőrkapitányság hátsó bejáratán vitték be, ahol több helyiségen keresztül kísérték egy helyiségbe. A panaszos elmondása szerint ekkor, valamint ezt megelőzően a szolgálati gépjárműben nem szóltak hozzá a rendőrök.

A helyiségben megpróbálták a panaszostól mintát venni, ám az erre rendszeresített gép nem működött. Az egyik rendőr meg is jegyezte, hogy „már megint nem működik ez a szar...”. A panaszost 4 rendőr 2 szolgálati autóval kísérte az ügyeletre, abból a célból, hogy vizsgálják az ő vér-alkohol szintjét. A panaszos nem is értette, hogy miért kell bevinni az orvosi ügyeletre, ha egyszer már a helyszínen alkalmaztak szondát. A panaszos elmondása szerint a panaszossal együtt nyolcan tartózkodtak a vizsgálóhelyiségben, köztük egy, épp az orvosnál tartózkodó beteggel, továbbá a váróterem ajtaját is nyitva hagyták, így a „kinn várakozók az egész procedúrát végighallgatták”.

Az orvos megvizsgálta a panaszos szemét, megkérdezte, hogy milyen nap van (a panaszos elmondása szerint ő gondolkodás nélkül rávágtá, hogy vasárnap), továbbá csukott szemmel fél lábon kellett állnia és megérintenie bal kézzel az orrát. A panaszos nagyon megalázkodónak érezte a vizsgálatot a bent lévő beteg, valamint a váróteremben tartózkodók előtt. Az orvos – a panaszos elmondása szerint – azt mondta a rendőröknek, hogy „alkoholos lehelet nincs, motorikus és egyéb funkciók rendben, legfeljebb enyhe, nem megállapítható befolyásoltság”.

A panaszost ezt követően elkísérte egy női rendőr vizelet-minta adásra a mellékhelyiségbe, ahol a panaszosnak nyitott ajtó mellett kellett mintát adnia. Amikor a panaszos kérte az ajtó becsukását, a rendőr ezt nem engedélyezte. A vizelet-minta adását követően a panaszostól vért vettek. A mintavételek után a panaszost sürgették: a vérvételt követően leragasztották a kezét azzal a kísérőszöveggel, hogy „nem érünk rá, menni kell, mások is várakoznak”.

A Rendőrkapitányságra visszatérve a rendőrök felszólították a panaszost, hogy pakolja ki a táskája tartalmát az asztalra. A panaszos érdeklődött, hogy telefonálhat-e, mire a rendőrök közölték, hogy nem. A panaszos kikapolta az asztalra táskája tartalmát, amelyet leltárba vettek. Az egyik rendőr a panaszos mindkét telefonjait (2 db, egyik céges) „nyomkodta”.

A panaszos megkérdezte az intézkedő rendőröktől, hogy miért tartják őt fogva, de érdemi választ nem kapott. A panaszosnak arra a kérdésre, hogy „mi fog most történni?”, elmondták, hogy egy kollégára várnak, aki őt meg fogja hallgatni.

A panaszost átkísérték egy másik helyiségbe, ahol felszólították, hogy vetközzön le. A panaszos elmondása szerint ekkor pánikot érzett. Megkérdezte, hogy mennyire vetközzön le, amire azt közölték vele, hogy „teljesen”. A panaszos – mivel emlékezett, hogy amikor legelőször bevitték a Rendőrkapitányságra, kérdezték tőle, hogy van-e nála vágó-szűrő eszköz – átadott egy apró ékszer-

kést. A panaszos nem értette, hogy ennek ellenére mit keresnek még nála. A panaszos közölte, hogy az alsóneműt már nem veszi le. A panaszos álláspontja szerint az intézkedő rendőrnek egyértelműen nem a ruhaneműit, hanem őt vizsgálta.

A vizsgálat után visszakísérték az előző helyiségbe, ahol az ingóságai továbbra is az asztalon voltak rendezetlenül. A panaszos ekkor sírt, az egyik rendőr adott is neki zsebkendőt.

Később érkezett egy civil ruhás rendőr (köszönt, de nem mutatkozott be), aki közölte a panasossal, hogy fogja őt meghallgatni. A panaszos elmondása szerint hárman maradtak a szobában: egy férfi rendőr, a civil ruhás rendőr, valamint a panaszos.

Több helyiségbe is átmentek együtt, mert működőképes számítógépet kerestek. A panaszos elmondása szerint úgy érezte, hogy sokkos állapotban van, elvesztette időérzékét, úgy érezte, hogy őt bezárták és bizonytalan, hogy kieresztik-e még: tőle mindent elvettek, senki nem tudja, hogy hol van, mi lesz vele és miért.

A panaszos a meghallgatásáról készült jegyzőkönyv kapcsán sérelmezi, hogy bizonyos kérdések és az arra adott válaszai nem szerepelnek, míg más olyan információk, amelyeket nem mondott el, szerepelnek a jegyzőkönyvben. A jegyzőkönyvet helyben kinyomtatni nem tudták.

A panaszos ekkor még mindig abban a hitben volt, hogy őt a gépjármű használata kapcsán tartják benn.

A meghallgatás után egy másik helyiségben fényképfelvételeket készítettek a panaszosról. A fotózás sokáig tartott, mert – a panaszos elmondása szerint – a rendőr bizonytalan volt a tekintetben, hogy milyen és hány felvételre van szükség.

A panaszos saját állítása szerint többször elsírta magát, mert az, hogy minden személyes tárgyát elkobozták, őt motozták, lefényképezték, összességében maga az egész eljárás azt az érzetet keltette benne, hogy őt be fogják zárni egy cellába úgy, hogy még mindig nem tudja, hogy pontosan miért zajlik vele szemben ez az eljárás, továbbra sem közöltek vele semmit.

Végül egy következő helyiségben kellett várakoznia a panaszosnak, amíg meghozták az aláírandó dokumentumokat. A rendőr mindegyiknél mutatta, hogy hol kell aláírni. A panaszos megkérdezte, hogy ha aláírja, elengedik-e. A válasz az volt, hogy „még egy-két formalitás” és elmehet.

A panasossal kézzel ráírták a jegyzőkönyvre a szöveget, amit többször is elismételtek. A panaszos ekkor már annyira remegett, hogy nem tudott arra koncentrálni, hogy mit kell írnia. A panasossal végül aláírták a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolást, a letéti tárgyról készült jegyzőkönyvet, majd kapott egy átvételi elismervényt az autó indító kulcsáról, visszakapta a táskáját és az ékszer-kést. A panaszos elmondása szerint csupán később tudta csak megállapítani, hogy pontosan milyen dokumentumokat írt alá, milyen dokumentumokat és ingóságokat kapott meg az előállítás végeztével.

A panaszos állítása szerint nem hangzott el kérdés arra vonatkozóan, hogy kér-e egy példányt a jegyzőkönyvből, utólag tudta csak meg, hogy kérhetett volna.

A panaszos egy „papír fecnin” kapott ügyszámot és egy városi telefonszámot azzal, hogy a következő napokban keresni fogják. Kapott továbbá egy elismervényt a jogosítványa átvételéről is, amivel kapcsolatban elmondták, hogy azt őrizze meg, mert annak alapján fogja azt visszakapni.

A panaszos állítása szerint ekkor még mindig nem volt tisztában azzal, hogy miről szól az egész eljárás, ő milyen minőségben vesz részt az eljárásban („fogvatartott, rab, gyanúsított”) viszont ő már

annyira ki volt borulva, hogy kérdezni sem mert. A panaszos még megkérdezte, hogy mi lesz az autó indítókulcsával, amelyre azt a választ kapta, hogy azt bárki átveheti a családtagok közül. A panaszt ezt követően szabadon engedték.

A gépjármű indító kulcsát fia vette át később, ám mint az utóbb kiderült, azt csak a tulajdonosnak, vagy az ő „írást megbíztjának” adhatták volna át.

A panaszos elmondta még, hogy nem érezte magát alkoholos befolyásoltság alatt, továbbá nem érti, hogy miután tőle a szükséges minta-vétel megtörtént, miért kellett őt rabosítani. A panaszos sérelmezi, hogy nem tájékoztatták őt megfelelően az eljárás okáról és körülményeiről, különösen sérelmezi pedig a ruházat-átvizsgálás körülményeit.

A panaszos felhívja a figyelmet, hogy a rendőrségi dokumentumokon szereplő időpontok sem pontosak: a fogvatartotti leltár 9 óra 15 perckor készült, de orvosnál állítólag 10 óra 5 perckor volt, a gépjármű indító kulcsát a fogvatartotti leltár felvételekor adta le, de az átvételi papíron 9 óra 45 perc szerepel, valamint a személyi szabadságot korlátozó igazolás szerint ő végig a Rendőrkapitányság épületében tartózkodott.

A panaszos sérelmezi végül, hogy a rendőrök nem adtak igazolást az indító visszaszolgáltatása kapcsán arról, hogy pontosan kinek és mikor adták át, illetve e személy megfelel-e a KRESZ 4. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak.

A panaszos csatolta beadványához a gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvet, az indítókulcs átvételéről szóló elismervényt, a vezetési engedély elvételéről szóló elismervényt, a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolást, a letéti tárgyakról szóló jegyzőkönyvet, valamint a szakértő kirendeléséről szóló határozatot. E dokumentumok szükséges mértékű ismertetésére az Állásfoglalás II. részében kerül sor.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza:

A panaszos a Rendőrkapitányság felé is benyújtotta panaszát, amelynek keretében sor került az intézkedésben részt vevő rendőrök meghallgatására, valamint a rendőrkapitánysági panasz eljárás felfüggesztéséig megállapított adatokról összefoglaló jelentés készült.

A panaszossal szemben 2018. február 18-án 9 óra 15 perc körüli időben kezdeményeztek közúti ellenőrzés keretében intézkedést Á. F* utcai útszakaszon. A meghallgatott rendőrök elmondása szerint ők a napszaknak megfelelően köszöntek, majd közölték az intézkedés célját, azaz, hogy közúti ellenőrzést hajtanak végre. Az nem tisztázható egyértelműen, hogy az intézkedő rendőrök a helyszínen bemutatkoztak-e, ám nevük jelvéyszámuk egyenruhájukon jól láthatóan voltak elhelyezve, így azt a panaszos bármikor megismerhette. A helyszínen a rendőrök ellenőrizték a panaszos légalkohol szintjét: a készülék passzív állapotban „pozitív” eredményt jelzett, aktív állapotban 0,76 mg/l értéket fújt. Az eredmény meghaladta a bűncselekményi értékhatárt, így az előírásoknak megfelelően a panaszt előállították a Rendőrkapitányságra abból a célból, hogy az épületben elhelyezett hitelesített légalkohol-mérő készülékkel tőle mintát vegyenek.

A panaszt a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. §-ának (1) bekezdés a) pontjának megfelelően előállították a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C.

törvény (a továbbiakban Btk.) 236. §-ának (1) bekezdésébe ütköző közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton ittas állapotban elkövetett járművezetésen való tettenérés miatt.

A Rendőrkapitányságon a légalkohol-mérő készülék nem működött megfelelően (a készülék 0,69 mg/l értéket jelzett, azonban erről a szükséges papírt nem tudta kinyomtatni), így a panaszost elszállították az orvosi ügyeletre. A panaszost 4 rendőr kísérte 2 autóval, figyelemmel arra, hogy a nevezett vonatkozásában információk merültek föl arra vonatkozóan, hogy korábban vele szemben biztonsági intézkedés vált szükségessé, amelyet az OMSz munkatársai kértek: a panaszos egy korábbi esetben, ittas állapotban agresszívan lépett föl a mentősökkel szemben, akik őt kórházba kívánták szállítani sérülései megvizsgálása céljából. A létszám indoka volt továbbá, hogy „az egyik autóban az intézkedést megkezdő és lefolytató rendőr utazott, hogy intézkedését folytassa, míg járőrtársa a papírmunkát végzi, és a kísérésbe az akkor szolgálatban lévő, 3 főből és női kollégákból is álló egység segédkezett, amely egység megbontása nem volt lehetséges”.

Az orvosi ügyeleten történtek kapcsán az intézkedő rendőrök egymástól függetlenül elmondták, hogy a rendelőben a vizsgálat során harmadik személy nem volt jelen, illetve nem látta, hallotta a vizsgálatot. A rendelő és a váróterem közötti ajtó csukva volt, egyébként a váróban hozzávetőleg négyen tartózkodtak. A rendelőben a panaszost az orvos megvizsgálta, tőle a mellékhelyiségben vizelet-mintát is vettek (10 óra 5 perckor). A panaszost egy rendőrnő kísérte a mosdóba, aki nem engedte, hogy a panaszos becsukja előtte az ajtót minta-adás közben. A panaszostól vért is vettek a rendelőben (10 óra 10 perckor), majd leragasztották a szúrás helyét és kérték a panaszost, hogy szorítsa, hogy a szúrás helye ne vérezzen. A rendőrök nyilatkozata szerint nem sietteték a panaszost.

A panaszost a vele szembeni intézkedés menetéről, az előállítás okáról, végrehajtandó feladatokról, jogokról és kötelezettségekről folyamatosan tájékoztatták az intézkedő rendőrök. Mind a szolgálati járműben, mind a Rendőrkapitányságon beszélgettek továbbá a panaszossal, őt folyamatosan tájékoztatták, kérdéseire válaszoltak, elmondták részére, hogy mi miért történik. Mindezen túl a gyanúsított kihallgatáson is közölték a panaszossal az eljárás okát, a jegyzőkönyv tartalmazza a panaszos jogállását, a tényállást és az intézkedés okát. A panaszos e jegyzőkönyvet aláírta, megismerte. A rendelőben a kórelőzmények alapján megállapítást nyert, hogy a panaszos folyamatosan pszichiátriai kezelés alatt áll, állandó gyógyszeres kezelésre szorul.

Az orvosi vizsgálatot követően a Rendőrkapitányság járőrszobájába kísérték a panaszost, ahol ruházat-átvizsgálás keretében ingóságait letétbe helyezték. Ennek során egy rendőrnő külön helyiségbe kísérte a panaszost, ahol teljes ruházatát átvizsgálták annak megállapítása érdekében, hogy található-e a panaszosnál bármilyen letétbe helyezendő tárgy. A ruházat-átvizsgálás eredményeként letéti jegyzőkönyvet vettek föl, amelyhez ellenőrizték az intézkedő rendőrök a panaszos két telefonjának IMEI számát is. A telefonok IMEI számát – a panaszos tájékoztatását követően – a rendőrnő úgy kérte le, hogy egy kódot ütött be, így a készülékeket nem kellett kikapcsolni, majd szétszedni.

A ruházat-átvizsgálást követően civil ruhás rendőrnő vette át a panaszost, akit ki is hallgatott, majd intézkedett a panaszos nyilvántartásba vételhez szükséges fényképezéséről (rabosítás). Mind a civil ruhás rendőrnő, mind a panaszost felügyelő rendőr egyértelműen kijelentette, hogy a rendőrnő az érkezéskor köszönt, azonosította magát, majd közölte a panaszossal, hogy ő fogja őt kihallgatni. A panaszos a kihallgatás során szóban részletes tájékoztatást kapott a jogairól és kötelezettségeiről, amelyek a jegyzőkönyvön is szerepelnek. Hogy a jegyzőkönyv aláírása során milyen mértékben került-e meghatározásra, hogy mit írjon a panaszos, nem megállapítható, tekintettel arra, hogy „tájékoztató szöveget az előállítottak, gyanúsítottak kapnak, és ők döntenek el, hogy ráírják-e a szöveget, vagy sem”. A panaszosnak az általa aláírt valamennyi iratot volt lehetősége átolvasni, értelmezni.

A panaszos sérelmezte, hogy az előállításához kapcsolódó iratokon nem rögzítették megfelelően az időpontokat. Az átadás-átvételi elismervényen és a letéti jegyzőkönyvön más időpontok szerepelnek az indítókulcs elvételére: ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy a letéti jegyzőkönyvön azért szerepel 9 óra 15 perc időpont, mivel ekkor kezdték meg a panaszossal szemben az intézkedést a helyszínen, mivel a letéti jegyzőkönyvre minden esetben az intézkedés kezdetét tüntetik fel, míg a kulcsról készült átvételi elismervényen az indítókulcs elkobzásának időpontja szerepel (9 óra 45 perc). A panaszos a Rendőrkapitányságon elhelyezett hitelesített légalkohol-mérő készülék bűncselekményi értékhátér meghaladó értéket mutatott (amelyről papírt nyomtatni nem tudtak, ezért volt szükség az orvosi vizsgálatra), így ekkor már tisztázódott, hogy a panaszossal szemben ténylegesen büntetőeljárás fog indulni. Ha a hitelesített légalkohol-mérő készülék mérési eredménye nem mutat bűncselekményi értéket, akkor a panaszostól nem lett volna szükség elkobozni az indítókulcsot, és a többi letétbe helyezett ingóságával együtt azt visszakapta volna.

A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás időtartamáról szóló igazoláson nem szerepel, hogy őt kivizsgálás céljából az orvosi ügyeletre szállították. Az igazoláson az orvosi vizsgálat ténye valóban nem szerepel, mert azt nem is szükséges feltüntetni, ugyanakkor a panaszos az eljárás során jelen volt, tudta, hogy hol járt, továbbá az igazolást is személyesen írta alá, amely során észrevételként jelezhetné volna az orvosi ügyeleten tartózkodás tényének hiányát, amelyet nem tett meg, valamint az előállítás vonatkozásában panasszal nem élt.

A meghallgatott rendőrök nyilatkozata szerint az intézkedés során megkérdezhetné, hogy telefonálhat-e, amelyre a rendőrök közölték, hogy a Rendőrkapitányságról telefonálhat. Az intézkedés során kitöltött nyilatkozat alapján a panaszos nem kívánt telefonálni, vagy bárkit értesíteni. A nyilatkozatot a panaszos aláírta.

A hitelesített lég-alkohol mérő készülék hibája, valamint a számítógépek beüzemelési nehézségei a kihallgatás idejét nem növelték meg jelentősen, mivel a nem működő gépekkel egy irodában lévő számítógépet sikerült beüzemelni, valamint azzal a kihallgatást jegyzőkönyvezni. Az a tény, hogy a panaszost a hitelesített lég-alkohol mérő készülék meghibásodása miatt orvosi vizsgálatra kellett szállítani, megnövelte az előállítás időtartamát, ugyanakkor a rendőrök igyekeztek a folyamatosan és gördülékenyen intézkedni.

2) Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés az Állásfoglalás II. rész 1) pontjában foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

A helyszínen intézkedő rendőrök a panaszolt intézkedés napján szolgálatuk teljesítése közben 9 órától ellenőrzést hajtottak végre a helyszínen. Ennek keretében vonták ellenőrzés alá a panaszos által vezetett gépjárművet. A panaszos által átadott okmányok rendben voltak, azonban a panaszos által 9 óra 15 perckor megfújott alkohol tesztter ittasságot jelzett. A panaszos a helyszínen elmondta, hogy legutóbb előző este 22 óra környékén fogyasztott alkoholt.

Az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal, hogy őt előállítják a Rendőrkapitányságra abból a célból, hogy a vér-alkohol szintet a hitelesített lég-alkohol mérő készülékkel ellenőrizzék. Ezt a panaszos a helyszínen megértette és tudomásul vette.

A panaszos ruházatát részlegesen, valamint – a panaszos beleegyezése mellett – a jármű utasterét a helyszínen átvizsgálták, alkohol-fogyasztásra utaló, valamint szabálysértésre vagy bűncselekményre utaló egyéb eszköz nem került elő.

A járművet a panaszos lezárta, abban érték nem maradt.

A panaszos együttműködő volt, vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A Rendőrkapitányságon foganatosított ruházat-átvizsgálás során szabálysértésre vagy bűncselekményre utaló eszköz nem került elő.

Az orvosi vizsgálatot követően az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal, hogy az enyhe ittasságra tekintettel vele szemben büntető feljelentéssel élnék ittas vezetés vétsége miatt. E tényről a panaszos tudomásul vette. Az intézkedő rendőrök közölték továbbá, hogy a vezetői engedélyét, valamint a jármű indító kulcsát átvételi elismervény ellenében elveszik.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. §-ának (4) bekezdése alapján 9 óra 15 perckor megtörtént.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdésének megfelelően az előállítás okáról a panaszost tájékoztatták, az előállítás idejéről szóló igazolást a panaszosnak kiadták.

A panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésének megfelelően igazoltatták, ruházatát az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése szerint átvizsgálták, valamint az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján elfogták.

3) Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentéshez tartozó parancsnoki vélemény és kivizsgálás alapján az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés szerinti igazoltatás, 31. §-ának (1) bekezdés szerinti ruházat-átvizsgálás, valamint a 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti elfogás jogszerű és szakszerű volt, továbbá megfelelt az Rtv. 15. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben meghatározott arányosság követelményének.

4) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök a még Rendőrkapitányságon indult panasz eljárás keretében tett tanúvallomásai az állásfoglalás II. rész 1)-3) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazzák:

A közlekedésrendészeti ellenőrzést megkezdő rendőr elmondása szerint társával a napszaknak megfelelően köszöntek, közölték az intézkedés célját, majd elkérték a panaszos, valamint a gépjármű szükséges iratait. Mivel német rendszámú autóról volt szó, külön ellenőrizték annak papírjait. Az iratok ellenőrzését követően közölték a panaszossal, hogy szondát fognak alkalmazni, valamint megkérdezték a panaszost, hogy fogyasztott-e alkoholt, amelyre a panaszos azt válaszolta, hogy nem. A panaszos először „furán” fújta meg a szondát, ezért többször tettek rá, amellyel végül passzív üzemmódban pozitív eredmény jött ki (9 óra 12 perckor). Ezt követően csövet helyeztek a szondára, amely aktív üzemmódban 0,76 mg/l, azaz bűncselekményi értéket mutatott (9 óra 15 perckor). A panaszos ezt követően közölte, hogy előző nap éjszaka fogyasztott alkoholt, ezt követően pedig nem fogyasztott ételt. A panaszost tájékoztatták az intézkedés további menetéről. A panaszos megkérdezte, hogy telefonálhat-e, amelyre az intézkedő rendőrök azt válaszolták, hogy a Rendőrkapitányságon telefonálhat. A panaszos ekkor egyedül azt panaszolta, hogy miért nem mehet a Rendőrkapitányságra a saját autójával, hiszen nem érzi magát alkoholtól befolyásoltnak. Amikor közölték a panaszossal, hogy a Rendőrkapitányságon is szükséges megfűjni egy készüléket, közölte, hogy elismeri az alkoholos befolyásoltságot, csak ne kelljen bemennie. Az intézkedő rendőrök ekkor közölték, hogy az előírások alapján elő kell állítaniuk a Rendőrkapitányságra. A panaszos a tájékoztatást tudomásul vette, higgadt és együttműködő volt. A gépjárművet félreállították, majd miután a panaszos kivette az értékeit, lezárták. Miután megkérdezték az intézkedő rendőrök a panaszost, hogy szűrő-vágó eszköz van-e nála, ő átadott egy kis kést. A szolgálati gépkocsiban a panaszos sérelmezte, hogy úgy bánnak vele, mint egy rabbal, de megérti, mivel ez a rendőrök dolga. A panaszos kérdéseire mindig válaszoltak a rendőrök, beszélgettek a panaszossal. A jogosítvány elvételéről szóló elismervényt a panaszosnak átadták, az ehhez kapcsolódó tájékoztatást megadták.

A Rendőrkapitányságon kérdezte a panaszos, hogy kimehet-e levegőzni, amire azt a választ kapta, hogy igen, de csak kísérettel, mert az a Rendőrkapitányság területén egyedül nem közlekedhet. A

panaszos ezt tudomásul vette, és közölte, hogy akkor inkább bemegy, mert nem szeretné, hogy a környező házakban lássák, ahogy őt rendőrök kísérik.

A Rendőrkapitányságon nem sikerült megfelelően beüzemelni a „Serest” (nem adott az eredményről papírt), ugyanakkor egyik rendőr sem emlékszik, hogy bárki részéről elhangzott volna, hogy „már megint nem működik ez a szar”. A gépet üzemeltető rendőr saját elmondása szerint valószínűleg tett megjegyzést a gépre, de arra már nem emlékszik, hogy pontosan milyen szavakat használt. A panaszos tudomásul vette, hogy el kell vinni őt az orvosi ügyeletre. A panaszt négy rendőr kísérte az orvosi ügyeletre, mivel egy korábbi intézkedés során állítólag probléma volt a panaszossal, továbbá rendőrök jelenléte is szükséges volt (vizeletminta-vétel). Az egyik rendőr elmondta, hogy korábban már intézkedett a panaszossal szemben, és akkor biztonsági intézkedésre volt szükség, mivel a panaszos ittas volt és agresszíven viselkedett. Amikor az orvosi ügyeletre érkeztek, ott nem volt senki, még a váróban sem. Az egyik rendőr elmondása szerint ketten tartózkodtak a váróban, amikor megérkeztek, majd érkezett még két ember. A rendelőben csak az orvos és az asszisztense tartózkodott, más nem, az ajtót pedig becsukták. A panaszos az orvosi vizsgálatok során együttműködő volt. A panaszt vizelet-minta adására elkísérő rendőrnő elmondása szerint valóban – nagyjából 5 cm réssel – nyitva hagyott ajtó mellett kellett a panaszosnak mintát adnia, ugyanakkor ez előírás, amelyet a panaszos a helyszínen tudomásul vett, panaszt nem fogalmazott meg. A vérvétel helyét szorítani kellett, de nem hangzott el olyan, hogy azért kellene leragasztani a szúrás helyét, mert „nem érünk rá, menni kell, mások is várakoznak”. A panaszos háborgott (vele foglalkoznak, ahelyett, hogy az ácsi gyilkossággal foglalkoznának), szemrehányó volt, nem tetszett neki, hogy őt előállítják, nem értette továbbá, hogy miért szükséges több rendőr. Mindezek mellett a panaszos nem sírt, vele nyugodt, udvarias hangnemen kommunikáltak.

A Rendőrkapitányságon a ruházat-átvizsgálása keretében szükség volt a panaszos telefonjainak IMEI számát lekérni, így az intézkedő rendőr azt meg is nézte, ennek tényéről, módjáról a panaszt tájékoztatták, azt a panaszos végig is nézte. A ruházat-átvizsgálás során a panaszosnak csupán a felsőjét kellett levennie melltartóig, ugyanakkor a nadrág korcát ellenőrizte az intézkedő rendőrnő (minderre egy külön szobában került sor). Mindez 3-5 percet vett igénybe, szükség pedig azért volt rá, mert a panaszosnál korábban kés volt, valamint ez amúgy is előírás. Motozás nem történt. A panaszos a ruházat-átvizsgálás során nem sírt, nyugodt volt, nem panaszkodott, ugyanakkor magatartása és hozzáállása ingadozó, kiszámíthatatlan volt.

A panaszt gyanúsítottként kihallgató rendőr köszönt, majd bemutatkozott a panaszosnak, valamint közölte, hogy ő fogja őt gyanúsítottként kihallgatni. A kihallgatás egy órán belül véget ért. A kihallgatás során a rendőr részletesen tájékoztatta a panaszt a jogairól és a kötelezettségeiről, amelyet ő tudomásul is vett. A panaszos a védő kirendelése kapcsán közölte, hogy van ügyvéd ismerőse. A tájékoztatás keretében a rendőr azt is közölte a panaszossal, hogy az őt érintő iratokból (így a jegyzőkönyvből is) kérhet másolatot. Mivel több géppel is probléma volt, végül a helyszínelők gépén sikerült a jegyzőkönyvet felvenni. A rabosítás során nyilvántartásba vételhez szükséges fényképfelvételeket készítettek, ám mivel a rendőrnek ebben nem volt rutinja, alaposan ellenőrizte a „beállítási szöveket”, hogy az előírásoknak megfelelő képek szülessenek, és így ne legyen szükség a panaszos későbbi beidézésére. A panaszos nyugodt, higgadt volt, nem sírt és nem panaszkodott, a számára adott tájékoztatást tudomásul vette. Az egyik rendőr elmondása szerint a fényképfelvételek készítésekor a panaszos elérékenyült, mivel úgy érezte, hogy úgy bánnak vele, mint egy bűnözővel. A fényképek felvétele után az intézkedő rendőr a panaszt az ügyeletre kísérte, ahol átadta számára a jegyzőkönyvet átolvasás céljából. A rendőr nem tudja megmondani, hogy a panaszos végül elolvasta-e a jegyzőkönyvet, de panasszal nem élt, továbbá másolatot sem kért.

A panaszos először szlovák nyelvű papír alapján kérte a gépjármű indítókulcsának átadását, ám ezt – az osztályvezetővel való egyeztetést követően – megtagadták, majd közölték, hogy magyar nyelvű irat szükséges az indítókulcsok átadásához. A panaszos először felháborodott ezen, végül azonban

tudomásul vette. Nagyjából egy órával később egy magyar nyelvű irattal tért vissza (ennek tartalmára a rendőr már nem emlékszik), amely alapján már – visszaadási elismervény kitöltése mellett – kiadták az indítókulcsot.

A panaszos a vele szembeni intézkedés során alapvetően csak azt sérelmezte, hogy úgy bánnak vele, mint egy közveszélyes bűnözővel, ugyanakkor a rendőrök elmondása szerint nem bántak vele úgy, próbálták nyugtatni, minden tájékoztatást megadtak a számára, kérdéseire mindig válaszoltak.

5) A hitelesített lég-alkohol mérő készülék hibája kapcsán készült feljegyzés az alábbi releváns információkat tartalmazza:

A készüléket a panaszos 9 óra 40 perckor megfújta, viszont az papírszalagot nem nyomtatott, de 0,69 mg/l értéket mutatott. Szükségessé vált a panaszos előállítása az Orvosi Ügyeletre.

6) A véralkohol vizsgálathoz tartozó vérvételi jegyzőkönyv az alábbi releváns információkat tartalmazza:

Utolsó italfogyasztás időpontja és mennyisége a panaszos szerint: 2018. február 17. nap, 22 óra, 6 dl bor.

Utolsó étkezés ideje a panaszos szerint: 2018. február 17. nap, 11 óra.

Gyógyszerfogyasztás a panaszos szerint: 2018. február 18. nap, 1 tablettá.

A vérvételkorai klinikai tünetek alapján a vizsgáló orvos a panaszost enyhén ittasnak találta.

7) A nyomozás elrendeléséről szóló feljegyzés szerint a panaszossal szemben 2018. február 18-án a Btk. 236. §-ának (1) bekezdésébe ütköző közúton illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású jármű vezetésével ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségének megalapozott gyanúja miatt nyomozást rendeltek el.

8) A panaszos, mint gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvön minden szükséges tájékoztatás szerepel, a jegyzőkönyvet a panaszos aláírta, azzal kapcsolatosan panaszt nem jelzett, a gyanúsított vallomása – amely kizárólag az alkohol-fogyasztás és járművezetés körülményeire vonatkozik – megfelleltethető a panaszos Testület elé terjesztett beadványában foglaltakkal. A kihallgatás 11 óra 41 perctől 12 óra 25 percig tartott.

9) Az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót a panaszos aláírta.

10) A panaszos – aláírásával ellátott nyilatkozata alapján – a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást megkapta, a védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli tájékoztatást megkapta, hozzátartozó vagy más személy kiértékelését nem kérte, a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel kapcsolatban panasszal nem élt, az előállítás okáról, valamint annak időtartamáról szóló tájékoztatást megkapta és az erre vonatkozó igazolást átvette, élelmezést 5 órát meghaladó előállítás esetére nem kért, továbbá betegségre, valamint sérülésre nem panaszkodott és ezzel kapcsolatban orvosi ellátásban nem részesült.

11) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás tanúsága alapján a panaszos előállítása 9 óra 15 perctől 12 óra 35 percig tartott, amely alatt a panaszosnak sérülése nem keletkezett, panasszal nem élt. A panaszos az igazolást aláírta és átvette. Az igazolás hátoldalán szerepel egy rövid panasztételi lehetőségről szóló tájékoztatás, valamint az Alapvető Jogok Biztosa, valamint a Testület elérhetősége.

12) A letéti tárgyakról szóló jegyzőkönyvön 2018. február 18. nap 9 óra 15 perc szerepel. A jegyzőkönyvön feltüntették, hogy a vezetői engedélyt, valamint az indítókulcsot a panaszosnak nem szolgáltatták vissza az intézkedés végén. A jegyzőkönyvet a panaszos aláírta.

13) Az indító kulcs átvételi elismervény tanúsága szerint a panaszostól 2018. február 18-án 9 óra 45 perckor vették át a Rendőrkapitányság rendőrei a jármű indítókulcsát az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdése, valamint a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. §-ának (1) bekezdése és 5. §-ának (1) bekezdése alapján.

14) A visszaadási elismervény tanúsága szerint a gépjármű indítókulcsát 2018. február 18-án 14 óra 5 perckor a panaszos fiának átadták.

15) A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumok (Vezetési jogosultság szünetelésének elrendeléséről, Értesítés iratok megtekintéséről, vezetésre jogosító okmány visszavonásáról szóló határozat, a panaszossal szembeni büntetőeljárásról kapcsolódó dokumentumok) az ügy szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

1) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy kihallgatása során nem megfelelően vették föl a jegyzőkönyvet, mivel bizonyos kérdések és az arra adott válaszai nem szerepelnek, míg más olyan információk, amelyeket nem mondott el, szerepelnek a jegyzőkönyvben.

Az intézkedéskor hatályos büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 117. §-ának (1) bekezdése szerint a terhelt kihallgatása büntetőeljárás keretébe tartozó intézkedés. A Be.

43. §-a határozza meg a terhelt fogalmát, amely alapján terhelt az, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak. A terhelt a nyomozás során gyanúsított, a bírósági eljárásban vádlott, a büntetés jogerős kiszabása, illetve a megrovás, próbára bocsátás, jóvátételi munka végzésének előírása vagy javítóintézeti nevelés jogerős alkalmazása után elítélt.

A Be. 28. §-ának (4) bekezdés c) pontja alapján, ha a nyomozó hatóság önállóan végez nyomozást vagy egyes nyomozási cselekményeket [35. § (2) bek.], az ügyész felügyel arra, hogy azt e törvény rendelkezéseit megtartva végezzék (nyomozás feletti felügyelet), az eljárásban részt vevő személyek a jogaikat érvényesíthessék, amelynek érdekében az ügyész a nyomozó hatóság határozatát megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti, a nyomozó hatóság határozata, intézkedése ellen, illetve intézkedésének elmulasztása miatt a hozzá megküldött panaszokat elbírálja. Ennek megfelelően a Be. 195. §-ának (1) bekezdése teszi lehetővé, hogy az, akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz – ha a törvény kivételt nem tesz –, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet, továbbá a Be. 196. §-ának (1) bekezdése alapján lehetőség van arra, hogy akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

Ennek megfelelően a Testület e panaszrész vonatkozásában hatáskörének hiányát állapítja meg.

2) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy nem kapott másolatot a gyanúsítottkénti kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvről.

A Be. 70/B. §-ának (1) bekezdésének megfelelően, az eljárás során keletkezett iratról – ideértve a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által benyújtott, valamint csatolt iratot is – az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére a (2)–(7) bekezdés szerint legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül másolatot ad ki. Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a nyomozás befejezéséig a gyanúsított [...] másolatot kaphat a szakvéleményről, valamint az olyan nyomozási cselekményről készült iratról, amelyeknél jelenlétüket e törvény lehetővé teszi; az egyéb iratról pedig akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti.

A Be. 70/B. §-ának (8) bekezdése alapján a kiadás megtagadása miatt külön jogorvoslatnak van helye.

A Be. 169. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ügyész, illetve a nyomozó hatóság [...] a másolat kiadásának megtagadásáról [70/B. § (8) bekezdés] határozatot hoz.

A Be. már hivatkozott 195. §-ának (1) bekezdésének megfelelően az, akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz – ha a törvény kivételt nem tesz –, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

Ennek megfelelően a Testület e panaszrész vonatkozásában hatáskörének hiányát állapítja meg.

IV.

A panaszos sérelmezte az előállítás tényét és módját, különösen a ruházat-átvizsgálás, a rabosítás körülményeit, valamint a vele szemben tanúsított bánásmódot és hangnemet.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a

továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való, IV. cikke szerint személyi szabadsághoz való, VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez fűződő, XIII. cikk szerinti tulajdonhoz való és XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület vizsgálta, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

A panaszost közlekedésrendészeti intézkedés keretében igazoltatták, amely során rajta rendszeresített alkoholtesztet alkalmaztak.

Az intézkedéskor hatályos Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során

- a) a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, illetve szüneteltetheti;
- b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti;
- c) a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti;
- d) a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését – a külön jogszabályban meghatározottak szerint – a helyszínen elveheti;
- e) a forgalomban való részvételt megtilthatja, ha a jármű vagy vezetőjének állapota a közúti forgalom biztonságát veszélyezteti, és a további jogellenes járműhasználat megakadályozása céljából a jármű kulcsait elveheti, illetőleg a járművet más módon mozgásában korlátozhatja vagy elszállíttathatja.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésének a) pontja alapján a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát [...] közlekedésrendészeti ellenőrzés során [...] kell megállapítani.

A fentiekre tekintettel az Rtv. 44. §-a alapján kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában kezdeményezett intézkedést a rendőrség, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszos azon állítását, hogy az intézkedést kezdeményező rendőrök nem azonosították magukat, valamint nem közölték az intézkedés tényét és célját:

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A panaszos sérelmezte, hogy bár a közlekedésrendészeti intézkedés során a rendőrök köszöntek, de nem mutatkoztak be „és a szokásos szöveget” sem mondták el.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint az intézkedést kezdeményező rendőrök a napszaknak megfelelően köszöntek, közölték a panaszossal, hogy közúti ellenőrzést tartanak, ugyanakkor az nem tisztázható maradéktalanul, hogy bemutatkoztak-e, nevük és jelvéyszámuk azonban jól látható helyen voltak elhelyezve az egyenruhájukon, így az azonosításhoz szükséges információkat a panaszos megismerhette.

A Testület álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való jog alapvető jogállami követelmény, amelynek megfelelően a jogok érvényesítése olyan eljárás keretében kell, hogy történjen, amely megfelelő biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan állami döntésre. Természetes követelmény tehát a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése egy demokratikus jogállam esetében, hiszen az egyes emberekkel szemben az állam természetétől fakadóan mindig erőfölényes pozícióban van. Ennek megfelelően szükséges, hogy az államhatalom nevében eljáró személyek minden esetben teljes körű tájékoztatást adjanak az eljárás alá vont személyeknek jogaik, kötelezettségeik, valamint az eljárás körülményei tekintetében.

A Testület megítélése szerint a rendelkezésre álló információk alapján nem tisztázható, hogy mennyiben tettek eleget az intézkedő rendőrök az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdéséből fakadó kötelezettségüknek, mivel ellentmondás feszül a panaszosi és a rendőrségi álláspont között, továbbá a rendelkezésre álló dokumentumokból nem tűnik ki egyértelműen, hogy pontosan milyen módon azonosították magukat az intézkedő rendőrök, így e tekintetben nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelme.

A Testület itt megjegyzi, hogy az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján nem elegendő, ha a név és a jelvéyszám jól látható helyen van elhelyezve az egyenruhán, ezen információkat – az intézkedés tényével és céljával egyetemben – szóban kell közölni az intézkedés alá vont személyekkel.

3) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának jogalapját.

A panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedés keretében rendszeresített alkoholtesztet alkalmaztak, amelynek eredménye elérte a Btk. 240. §-ának (3) bekezdése szerinti értéket, így a panaszost előállították a Rendőrkapitányságra.

Az intézkedéskor hatályos Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését.

A Testület ismét hivatkozik az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a

kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

A panaszos elfogása, illetve előállítása a Testület rendelkezésére álló dokumentumok tanúsága szerint az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget: tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont elfogását, illetve előállítását.

A rendőrség álláspontja szerint a panaszos ittas állapotban gépjármű vezetőjeként vett részt a közúti közlekedésben, amely cselekménye kimerítette a Btk. 236. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat.

Tekintettel arra, hogy szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérésre hivatkoztak, a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján a tettenérés helye szerint illetékes szervhez, a Rendőrkapitányságra állították elő.

Az intézkedési kötelezettség vizsgálatához a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Btk. 236. §-ának (1) bekezdésébe szerint, aki ittas állapotban [...] közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el.

A Testület a vonatkozó jogszabályhely ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérésre hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A hivatkozott elfogási, előállítási okkal kapcsolatban a Testület az alábbiakat rögzíti. Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozott-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A panaszossal szembeni rendőri intézkedéskor hatályos Be. 127. §-ának (3) bekezdése szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja szerint tettenérésnek minősül, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, úgyszintén az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy üldözés során elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. oldal].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi

észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH 2013. B.13.). A Kúria magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálandó, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az idővesztés nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria idézett magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélküliség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Minthogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti – azaz kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

Jelen esetben teljesült a tettenéréshez szükséges „folyamatosság”: a panaszost a rendőrök közlekedésrendészeti intézkedés keretében állították félre, majd rajta a helyszínen, rendszeresített alkoholtesztet alkalmaztak.

Mivel az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja szándékos bűncselekmények elkövetése esetén alkalmazható, a Testület vizsgálta, hogy a helyszínen mennyiben volt értékelhető a szándékosság kérdése. A Btk. 236. §-ának (1) bekezdésében szerinti ittas vezetés esetén az elkövetőnek tisztában kell lennie azzal, hogy szeszes ital került a szervezetébe, amelynek hatása alá került. Ha nem tud arról a tényről, hogy szeszes ital került a szervezetébe és szubjektíve sem érzi annak hatását, mentesülhet a büntetőjogi felelősség alól [Busch Béla (szerk.): Büntetőjog II., Különös rész, HVGORAC Lap-Könyvkiadó Kft., Budapest]. Jelen panaszügyben a panaszos elismerte, hogy fogyasztott előző este alkoholt, azóta pedig nem étkezett, így tudott arról, hogy szeszes ital került a szervezetébe, amely információt – a Testület rendelkezésére álló információk tanúsága szerint – a helyszínen közölt is az intézkedő rendőrökkel. A Testület megítélése alapján ebből már – mivel a panaszos tudott arról, hogy szeszes ital került a szervezetébe – alappal következtettek az intézkedő rendőrök szándékosságra a helyszínen, így megállapítható volt a tettenéréshez szükséges mértékű gyanú.

A Testület, anélkül, hogy panaszos cselekményét megítélné, és minősítené – hiszen az hatáskörén kívül esik – úgy értékelte, hogy a rendőrök az elsődlegesen rendelkezésükre álló adatok alapján

indokoltan döntöttek a panaszos elfogásáról, és az azt követő előállításáról, attól eltekinteni nem tudtak, így a panaszos személyi szabadságát – a Testület megítélése szerint – jogszerűen korlátozta a rendőrség.

4) A panaszos sérelmezte, hogy őt nem tájékoztatták megfelelően az előállítás okáról.

A panaszos elmondása szerint csupán annyit közöltek vele a helyszínen, hogy szálljon ki az autóból, adja át a kulcsot, valamint, hogy be kell fáradnia a Rendőrkapitányságra, ennek indokát azonban nem közölték.

A Testület ismét hivatkozik az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésére.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdésének első fordulata alapján az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell [...].

A rendőrség álláspontja szerint az intézkedő rendőrök tájékoztatták a panaszost az intézkedés menetéről, az előállítás okáról, az őt megillető jogokról valamint azt őt terhelő kötelezettségekről, továbbá feleltek a panaszos kérdéseire. Mindezeket túl a panaszos gyanúsítottként való kihallgatásakor is közölték vele az eljárás okát, a kihallgatásról készült jegyzőkönyv pedig tartalmazza a panaszos jogállását, a tényállást, azaz intézkedés okát. E jegyzőkönyvet a panaszost aláírta. A panaszos továbbá írásban nyilatkozott arról, hogy az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése szerinti szükséges tájékoztatást szóban megkapta.

A fentiek alapján ellentmondás feszül a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között, ugyanakkor a panaszos az előállítás során aláírásával nyilatkozott arról, hogy szóban kapott tájékoztatást az előállítás okáról. Mindezek alapján – továbbá figyelembe véve, hogy a kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvben is szerepel a vele szemben folytatott eljárás oka – a Testület megítélése szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

5) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy őt beszállították az orvosi ügyeletre vér- és vizeletminta adására.

A Testület rendelkezésére álló dokumentumok tanúsága szerint a Rendőrkapitányságon rendszeresített Seres típusú légalkohol-mérő készülék nem működött megfelelően (nem adott ki papírt a mért eredményről), így szükséges volt a panaszost az orvosi ügyeletre szállítani mintavétel céljából, amelyhez – a rendőrség álláspontja szerint – a panaszos hozzájárult.

Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdésének c) pontja szerint a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható [...] alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény [...] gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti.

A Testület e panaszellel kapcsolatban hivatkozik az ittaság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás 25. pont e) pontjára, amely szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálathoz szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy hiteles mérőeszközzel történő első mérés foganatosítása a cselekmény időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre.

A fentieknek megfelelően, a Testület megítélése szerint, az intézkedő rendőröknek intézkedniük kellett a panaszos vér- és vizeletminta-vételéről, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

6) A panaszos elmondása szerint „szokatlanul nagy létszám”-ban („4 rendőr, 2 autóval”) kísérték őt mintavétel céljából az orvosi ügyeletre.

A Testület e körben vizsgálta, hogy a rendőrök létszáma megfelelt-e az arányosság követelményének.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint azért volt szükség 4 rendőrré a panaszos kísérésekor, mert korábban vele szemben már alkalmaztak biztonsági intézkedést agresszív viselkedése miatt, továbbá „az egyik autóban az intézkedést megkezdő és lefolytató rendőr utazott, hogy intézkedését folytassa, míg járőrtársa a papírmunkát végzi, és a kísérésbe az akkor szolgálatban lévő, 3 főből és női kollégákból is álló egység segédkezett, amely egység megbontása nem volt lehetséges”

A Testület elfogadja a rendőrség álláspontját, a Testület megítélése szerint a panaszos kísérésekor alkalmazott létszám megfelelt az Rtv. 15. §-ában rögzített arányosság követelményének, így e tekintetben nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga.

7) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben az orvosi ügyeleten tanúsított bánásmódot.

a) A panaszos sérelmezte, hogy a vizsgáló helyiségben vele együtt nyolcan tartózkodtak, köztük egy beteggel (akinek épp a papírjait töltötték), valamint a váróterem ajtaját is nyitva hagyták, így a kinn várakozók végighallgatták a procedúrát, amelyet a panaszos megalázónak érzett.

Az Rtv. már hivatkozott 2. §-ának (1) bekezdés második mondatának megfelelően a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info. tv.) intézkedéskor hatályos 3. §-ának 1. és 2. pontja alapján érintett az a bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy – közvetlenül vagy közvetve – azonosítható természetes személy, ebből következően személyes adatnak minősül az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

Az Info. tv. 3. §-ának 3. pontja szerint a személyes adatok különleges kategóriába tartoznak az egészségügyi adatok. Ugyanezen § 3c. pontja szerint egészségügyi adatnak minősül egy természetes személy testi vagy szellemi egészségi állapotára vonatkozó személyes adat, ideértve a természetes személy számára nyújtott egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó olyan adatot is, amely információt hordoz a természetes személy egészségi állapotáról.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja a személyes adatok védelméhez való alapvető jogot. Ennek eredményeként van lehetősége a rendőrségnek, hogy bizonyos intézkedései során ne legyen szükség az intézkedés alá vont személy hozzájárulására a rendőrségi intézkedés foganatosításához szükséges személyes adatok megismerése és kezelése tekintetében.

Hivatkozva az állásfoglalás IV. rész 6) pontjában leírtakra (különösen arra a körülményre, hogy a panaszossal szemben egy korábbi ügyben az OMSz munkatársai kértek biztonsági intézkedést), a Testület megítélése szerint indokolt volt a rendőrök jelenléte a mintavétel során.

Az Rtv. hivatkozott 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettség tekintetében a törvény a „védelmezi”, valamint az „óvja” kifejezések arra utalnak, hogy az intézkedő rendőröknek nem csupán tartózkodnia kell az intézkedés alá vont személyek alapvető jogainak megsértésétől, hanem – ésszerűen, a feladatellátásukhoz kapcsolódó elvárható mértékben – aktívan közre is kell működniük azok érvényesülésében. Jelen panaszügyben e kötelezettség alapján elvárható volt, hogy az intézkedő rendőrök a panaszos személyes adatainak védelméhez való, valamint az emberi méltósághoz való alapvető jogának védelme érdekében becsukják a vizsgáló helyiség ajtaját, valamint figyelemmel legyenek arra, hogy – tekintettel az adott orvosi ügyelet intézményi rendjére is – harmadik személyek ne legyenek jelen a panaszos vizsgálata során. Konkrét ügyben a rendőrség álláspontja szerint a vizsgáló helyiségben nem tartózkodott harmadik személy, továbbá annak ajtaját is becsukták, így senki nem tudta figyelemmel kísérni a panaszos vizsgálatát. E tekintetben tehát ellentmondás feszül a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között, amelyet azonban a rendelkezésre álló információk alapján nem tud feloldani a Testület.

A fentieknek megfelelően, a Testület megítélése szerint, a rendőrök jelenléte a vizsgálat során indokolt volt, így e tekintetben nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga, míg a tekintetben, hogy rendőrök mulasztása miatt esetleg harmadik személyek kísérhették figyelemmel az orvosi vizsgálatot, – a panaszosi és a rendőrségi álláspontok feloldhatatlan ellentmondása miatt – nem állapítható meg a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő, valamint az emberi méltósághoz való alapvető jogának a sérelme.

b) A panaszos sérelmezte, hogy egy rendőrnő jelenlétében, nyitott ajtó mellett kellett vizeletmintát adnia.

A rendőrség álláspontja szerint a panaszosnak valóban – nagyjából 5 cm réssel – nyitva hagyott ajtó mellett kellett mintát adnia, ugyanakkor ez előírás, amelyet a panaszos a helyszínen tudomásul vett, azzal szemben a helyszínen panaszt nem fogalmazott meg.

Sem az Rtv.-ben, sem a Szolgálati Szabályzatban, nincs szabály arra vonatkozóan, hogy miként kell a panaszost elkísérni vizeletminta-adásra, ugyanakkor az Rtv. már hivatkozott 2. §-ának (1) bekezdés második mondata alapján rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A bódító hatású szertől befolyásolt állapotú járművezetőkkel, valamint a kábítószerrel összefüggő bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyekkel szemben alkalmazandó rendőri intézkedésekről szóló 32/2014. (VIII. 29.) ORFK utasítás 22. pontja szerint a vizeletminta adását az intézkedő – a mintaadó személlyel azonos nemű – rendőrnek az emberi méltóságot nem sértő módon figyelemmel kell kísérnie, amit úgy kell végrehajtania, hogy a mintahamisítás lehetősége kizárható legyen.

A Testület megítélése szerint a résnyire nyitva hagyott ajtó nem tekinthető önmagában megalázásnak, vagy akár szeméremszértlésnek, ugyanakkor lehetővé teszi, hogy az intézkedő rendőr figyelemmel kísérhesse az intézkedés alá vont személy mintaadását, így e tekintetben nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga.

c) A panaszos sérelmezte, hogy őt a következő módon sürgették: a vérértelt követően leragasztották a panaszos kezét azzal a kísérőszöveggel, hogy „nem érünk rá, menni kell, mások is várakoznak”.

A Testület a panasz e része kapcsán emlékeztet az Rtv. 2. §-ában foglaltakra. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a

továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg a tv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az intézkedő rendőrök jelentései szerint a vérvétel helyét szorítani kellett, de nem hangzott el olyan, hogy azért kellene leragasztani a szúrás helyét, mert sietni kellene.

A fentieknek megfelelően ellentmondás feszül a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között, amely ellentmondás azonban a Testület rendelkezésére álló információk alapján nem oldható föl, így – a Testület megítélése szerint – nem állapítható meg a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának a sérelme.

8) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítása során őt rabosították, továbbá különösen azt, hogy a ruházat-átvizsgálása során ruháit le kellett vennie.

Az intézkedő rendőrök a panaszost az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján (bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy elfogása és előállítása) előállították, a szükséges mintavételekről gondoskodtak, majd a további eljárási cselekmények foganatosítása (gyanúsítottként való kihallgatás, bűnügyi-nyilvántartásba vétel) érdekében őt rabosították.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés második mondatának megfelelően a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

a) Az Rtv. 97. §-ának (1) bekezdés h) pontja szerint fogvatartott az, akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).

Tekintettel arra, hogy a panaszost bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyként elfogták és előállították, ő az Rtv. hivatkozott rendelkezése alapján fogvatartottnak minősült.

Mivel a panaszost bűncselekmény elkövetésén érték tetten, ezért – ahogy az a Feljegyzés a nyomozás elrendeléséről című dokumentumból kiderül – ellene a Btk. hivatkozott 236. §-ának (1) bekezdése szerinti bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt a Be. 170. §-ának (1) bekezdésének megfelelően nyomozást rendeltek el.

A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 6. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján a személyazonosító adatok és fényképek nyilvántartásában az érintett arcképmását nyilván kell tartani, ha bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt bünygytőeljárás alá vonták.

A panaszos e körben utalt arra, hogy nem volt tisztában azzal, hogy ő fogvatartott, rab, vagy gyanúsított volt-e az eljárás során. A fent hivatkozott jogszabályhelyek alapján elmondható, hogy a panaszos az Rtv. alapján fogvatartott, a bünygytőeljárásban pedig gyanúsított volt (míg a „rab” kifejezést a jog nem alkalmazza), amelyek azonban nem egymást kizáró, hanem egymással – jelen esetben – átfedésben lévő, eltérő tartalmú jogi fogalmak.

A fentieknek megfelelően a panaszost fogvatartottként kellett kezelni, továbbá róla a bünygyi nyilvántartás számára arcképmás-rögzítés keretében fényképfelvételeket kellett készíteni, így a Testület megítélése szerint a panaszos fogvatartottként kezelése nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogát.

b) Az Rtv. intézkedéskor hatályos 31. § (1) bekezdése szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvesszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. (2) A ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (7) bekezdés második mondatának megfelelően a ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás mellékeltének 6.4. pontja foglalkozik a ruházat-átvizsgálás taktikai kérdéseivel. E szerint személyi szabadságot korlátozó intézkedés végrehajtása során a rendőrség épületében, mielőtt az intézkedés alá vont személyt elhelyeznek az előállító helyiségben – függetlenül attól, hogy a helyszínen volt-e átvizsgálás és milyen szintű – még egyszer alaposan át kell vizsgálni. Elmondható továbbá, hogy – a hivatkozott ORFK utasítás szerint – hozzávetőleg 10-12 olyan hely lehetséges egy ember felsőtestén, ahol veszélyes eszközök rejtethők el. A ruházat-átvizsgálásnak csak a jogszabályokban előírt feltételek fennállása esetén és módon foganatosítható, az intézkedés alá vont személy emberi és állampolgári jogainak szükséges korlátozása mellett, úgy, hogy az ne okozzon fájdalmat, ne legyen kegyetlen, embertelen vagy megalázó.

A panaszos nem értette, hogy miért van szükség a ruházat-átvizsgálásra, valamint ennek keretében ruhái levételére, ha korábban már átadta kis ékszerkését az intézkedő rendőröknek. Úgy érezte, hogy erre a procedúrára nincs szükség, ráadásul – elmondása szerint – a rendőrnő „egyértelműen nem a ruhaneműit vizsgálta”, hanem őt. A rendőrség álláspontja szerint a ruházat-átvizsgálás során a panaszosnak csupán a felsőjét kellett levennie melltartóig, ugyanakkor a nadrág korcát ellenőrizte az intézkedő rendőrnő (minderre egy külön szobában került sor). Mindez 3-5 percet vett igénybe, szükség pedig azért volt rá, mert a panaszosnál korábban kés volt, valamint ez amúgy is előírás. Motozás nem történt.

Az Rtv. hivatkozott rendelkezésre szerint – tekintettel arra, hogy a panaszost személyi szabadságában korlátozó intézkedés alá vonták (ő fogvatartott lett) – volt lehetősége ruházatát átvizsgálni. Ez azonban egyedi mérlegelés kérdése, így a Testület vizsgálta, hogy volt-e szükség a panaszos ruházatának átvizsgálására. A Testület rendelkezésére álló dokumentumok tanúsága szerint a panaszos egy korábbi intézkedés során agresszíven viselkedett, továbbá a nála egyébként is volt egy

kis ékszerkész. A Testület megítélése szerint e körülmények felvetették a ruházat-átvizsgálás szükségességét.

Az Rtv. hivatkozott rendelkezésre szerint a ruházat-átvizsgálás nem történhet szeméremsértő módon, ugyanakkor a törvény nem részletezi, hogy pontosan mikor tekinthető szeméremsértőnek ezen eljárás. A hivatkozott ORFK utasítás alapján a rendőrnek „alaposan” át kell vizsgálnia az intézkedés alá vont ruházatát, különös figyelemmel az ő felsőtestére, úgy hogy az jogszerű legyen, megfeleljen az alapjog-korlátozás feltételeinek. A hivatkozott szabályok szerint – az azok által meghatározott keretek között – tehát egyedi mérlegelés kérdése, hogy az intézkedő rendőr pontosan hogyan hajtja végre a szükséges ruházat-átvizsgálást, amelynek jogszerűsége mindig a konkrét helyzet körülményei alapján értékelhető. A Testület megítélése szerint nem volt indokolatlan, hogy az intézkedő rendőr levetette a panaszos felsőjét, hiszen a hivatkozott ORFK utasítás szerint a felsőruházatban rejthető el a legtöbb helyen veszélyes eszköz, továbbá összességében sem volt az eljárás szeméremsértő, ugyanis – a Testület rendelkezésére álló információk alapján – a panaszosnak csupán annyi ruhát kellett levennie, amelyre feltétlenül szükség volt, továbbá a fizikai kontaktus is minimális volt. Mindezek mellett a ruházat-átvizsgálást azonos nemű személy végezte, külön szobában, az eljárás pedig – a Testület rendelkezésére álló információk tanúsága szerint – mindössze 3-5 percet vett igénybe.

A tekintetben, hogy a ruházat átvizsgálása közben az intézkedő rendőr milyen szándékkal szemlélte meg a panaszost, továbbá ténylegesen milyen mértékig próbálták rábírní a panaszost ruházatának levételében, a Testület állást foglalni nem tud, ugyanis a rendelkezésre álló információk alapján a panaszosi és a rendőrségi álláspontok közötti ellentmondást feloldani nem lehet.

A Testület megítélése szerint a ruházat-átvizsgálás alkalmazása indokolt volt, annak tényleges végrehajtása pedig nem volt szeméremsértő, így e tekintetben nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető személyes integritáshoz való joga. A tekintetben, hogy a ruházat-átvizsgálás során milyen szándékkal szemlélte a panaszost, milyen mértékig próbálta rábírní ruháinak levételére, a feloldhatatlan ellentmondás miatt nem állapítható meg a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme.

9) A panaszos sérelmezte, hogy nem tájékoztatták megfelelően a fogva tartása körülményeiről.

a) A panaszos elmondása szerint nem volt számára tiszta, hogy ő az eljárás során fogvatartott, rab, vagy gyanúsított?

A Testület ismét hivatkozik az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésére, amelynek megfelelően a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Ahogy arra a Testület az állásfoglalás IV. rész 2. pontjában is utalt, az Alaptörvény XXVIII. cikkében deklarált tisztességes eljáráshoz való jog alapvető jogállami követelmény, amelynek megfelelően a jogok érvényesítése olyan eljárás keretében kell, hogy történjen, amely megfelelő biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan állami döntésre. Ennek megfelelően szükséges, hogy az államhatalom nevében eljáró személyek minden esetben teljes körű tájékoztatást adjanak az eljárás alá vont személyeknek jogaik, kötelezettségeik, valamint az eljárás körülményei tekintetében.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint a panaszos legkésőbb a gyanúsítottkénti kihallgatásakor tájékoztatást kapott a vele szemben folytatott eljárás okáról, valamint eljárásjogi helyzetéről (az erről készült jegyzőkönyvet a panaszos aláírta), valamint aláírásával tudomásul vette az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatást (amelyben szerepel, hogy ő fogvatartott), továbbá

szintén aláírta a letéti tárgyakról szóló jegyzőkönyvet (amelyben egyértelműen fogvatartottként jelöli meg az ő státuszát).

A Testület ehelyütt is utal arra, hogy a panaszos az Rtv. alapján fogvatartot, a büntetőeljáráásban pedig gyanúsított volt (míg a „rab” kifejezést a jog nem alkalmazza), amelyek azonban nem egymást kizáró, hanem egymással – jelen esetben – átfedésben lévő, eltérő tartalmú jogi fogalmak.

A fentieknek megfelelően a Testület megítélése szerint a panaszos írásban mindenképpen megkapta a fogva tartása körülményeiről, így a jogairól és kötelezettségeiről, továbbá státuszáról szóló megfelelő tájékoztatást, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

b) A panaszos sérelmezte, hogy számára nem engedték, hogy telefonját használja.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint az intézkedés során valóban megkérdezte a panaszos, hogy telefonálhat-e, amelyre az intézkedő rendőrök – a rendőrség álláspontja szerint – azt közölték, hogy a Rendőrkapitányságon telefonálhat. Később azonban, amikor a rendőrök megkérdezték a panaszost, hogy szeretne-e telefonálni, ő – a jelentésük szerint – úgy nyilatkozott, hogy nem kíván telefonálni, vagy bárkit értesíteni. Erről egyébként a panaszos nyilatkozott is (a nyilatkozatot a panaszos aláírta).

Mindezek alapján elmondható, hogy a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, ugyanakkor a Testület nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a panaszos aláírásával ellátott nyilatkozatában nem kérte hozzátartozó vagy más személy értesítését.

Az Rtv. intézkedéskor hatályos 18. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

Az Rtv. 18. §-ának (3) bekezdése alapján a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

A Testület megítélése szerint, mivel a panaszos írásban nyilatkozott arról, hogy nem kéri hozzátartozó vagy más személy értesítését, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

c) A panaszos sérelmezte, hogy úgy kellett aláírnia nyomtatványokat, hogy valójában nem volt tisztában azok tartalmával.

A rendőrség álláspontja szerint a panaszost a vele szemben fogatosított intézkedés teljes időtartama alatt folyamatosan tájékoztatták az eljárás körülményeiről, kérdéseire minden esetben megfelelően válaszoltak.

A Testület ismét hivatkozik az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésében foglalt segítségnyújtási kötelezettségre.

A Testület rendelkezésére álló információk alapján pusztán annyi tisztázható, ahogy az az állásfoglalás IV. rész 9) pont a) alpontjában is szerepel, hogy a panaszos írásban megkapta a szükséges segítségnyújtást és tájékoztatást. Annak ténye azonban, hogy az eljárás során az intézkedő rendőrök milyen mértékben gondoskodtak arról, hogy a panaszos minden szükséges információhoz

ne csupán hozzájusson, hanem azokat meg is értse, a rendelkezésre álló információk alapján nem tisztázható.

Tekintettel arra, hogy a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között feloldhatatlan ellentmondás feszül, e tekintetben nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelme.

10) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás során tőle mindent elvettek, telefonjait egy rendőrnő „nyomkodta”, sőt a gépkocsi indítókulcsát csak később szolgáltatták számára vissza, kétes körülmények között.

a) A Testület első körben vizsgálta a panaszos azon sérelmét, hogy a nála lévő tárgyakat elvették

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően a fogvatartott személynél lévő tárgyakról az 1. mellékletben meghatározott, letéti tárgyakról szóló, 3 példányos jegyzéket kell készíteni. Ugyanezen § (6) bekezdése alapján a letétként kezelt tárgyak letételkori, valamint megfelelő állapotban történő megőrzéséről az előállító egységet üzemeltető rendőrkapitányság, határrendészeti kirendeltség, rendőrőrs, illetve a (3) bekezdés szerint kijelölt előállító egység üzemeltetője gondoskodik. Az elhelyezés megszüntetését követően a fogvatartott személy részére a letéti tárgyai átadásra kerülnek. A letéti tárgyak nem igazolt hiányának, megrongálódásának vagy megsemmisülésének okát – jegyzőkönyv felvételét követő – parancsnoki kivizsgálás keretében kell megállapítani.

A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 56/2014. (XII. 5.) BM rendelet 13. §-ának (4) bekezdés első fordulata szerint a befogadáskor a fogvatartottnál lévő tárgyakról jegyzőkönyvet kell készíteni.

A fentieknek megfelelően a panaszosnál lévő dolgokat az intézkedő rendőröknek letétbe kellett helyeznie, amelyről – a Testület rendelkezésére álló dokumentumok tanúsága szerint – letéti jegyzőkönyv is készült, így e tekintetben nem sérült a panaszos tulajdonhoz fűződő alapvető joga.

b) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrnő telefonjait nyomkodta.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint a letéti jegyzőkönyv felvételéhez ellenőrizték az intézkedő rendőrök a panaszos két telefonjának IMEI számát is. A telefonok IMEI számát – a panaszos tájékoztatását követően – a rendőrnő úgy kérte le, hogy egy kódot ütött be, így a készülékeket nem kellett kikapcsolni, majd szétszedni. A telefon letéti jegyzőkönyvben való ilyen módon történő rögzítését – a rendőrség álláspontja szerint – a panaszos tudomásul vette, és végig figyelemmel kísérte.

A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 56/2014. (XII. 5.) BM rendelet már hivatkozott 13. §-ának (4) bekezdése szerint a letétként kezelt tárgyat megnevezésük, számuk és jellegzetességük feltüntetésével kell jegyzőkönyvbe foglalni.

Kétségtelen tény, hogy a mobiltelefon IMEI (International Mobile Station Equipment Identity) száma alapján az adott készülék egyértelműen beazonosítható, így kézenfekvő, hogy a letéti jegyzőkönyv felvételénél e számot tüntessék föl. Ugyanakkor a fent ismertetett jogszabályhelyek alapján e számnak az alkalmazása nem szükséges, pusztán az érintett dolog megnevezése és jellegzetességeinek rögzítése szükséges a letéti jegyzőkönyv felvételekor.

A fentiek alapján a Testületnek két körülményt volt szükséges vizsgálnia: (1) a telefonok IMEI számának, mint a panaszosra vonatkozó személyes adatok rögzítésének szükségességét, valamint (2) azt a körülményt, hogy az IMEI számok bekapcsolt állapotában való lekérdezése következtében az intézkedő rendőr hozzáférhetett a panaszos egyéb személyes adataihoz.

Az Rtv. már hivatkozott 17. §-ának (1) bekezdés szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Ennek eredményeként van lehetősége a rendőrségnek, hogy bizonyos intézkedései során ne legyen szükség az intézkedés alá vont személy hozzájárulására a rendőrségi intézkedés foganatosításához szükséges személyes adatok megismerése és kezelése tekintetében. A Testület megítélése szerint tehát vizsgálni kell, hogy az adott személyes adat megismerése és kezelése szükséges-e a konkrét rendőrségi feladat ellátásához. Amennyiben nem szükséges, akkor az érintett az Info. tv. intézkedéskor hatályos 3. §-ának 7. pontja szerinti hozzájárulása nélkül az intézkedő rendőr nem ismerhette volna meg és nem kezelhette volna az adott személyes adatokat.

Az Info. tv. intézkedéskor hatályos 7. pontja szerint hozzájárulásnak minősül az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adat – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

A rendőrség fenti álláspontja szerint a panaszos az IMEI szám lekérdezésének szükségét és módját megértette, azonban az Info. tv. hivatkozott rendelkezése szerint az érintett akaratának határozott kinyilvánítására van szükség személyes adatainak kezeléséhez.

A fentieknek megfelelően a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül a tekintetben, hogy a panaszos bármilyen módon kifejezte-e hozzá nem járulását a telefonjai IMEI számának bekapcsolt állapotban való lekérésére (így egyéb személyes adatokhoz való hozzáférésére), valamint a letéti jegyzőkönyvön való rögzítésére. Ezt az ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e tekintetben nem állapítható meg a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának a sérelme.

A tekintetben, hogy nem adta meg határozott hozzájárulását az IMEI számok aktív állapotban való lekérésére, valamint a letéti jegyzőkönyvben való rögzítésére, nincs ellentmondás a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között: a panaszos maximum tudomásul vette az érintett személyes adatokhoz való hozzáférést, és az IMEI számok rögzítését, de ahhoz határozottan nem járult hozzá. **Mindezek alapján – figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló információk alapján az intézkedő rendőrök nem éltek vissza a panaszos személyes adatainak megismerésével és kezelésével, azokat pusztán a letéti jegyzőkönyv rögzítéséhez használták föl – a Testület megítélése szerint csekély mértékben sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga.**

c) A Testület vizsgálta a gépjármű indítókulcsa elvételének és visszaadásának körülményeit.

Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés e) pontja szerint a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során [...] a további jogellenes járműhasználat megakadályozása céljából a jármű kulcsait elveheti [...].

Tekintettel arra, hogy a panaszossal szembeni intézkedés oka – ahogy az állásfoglalás IV. rész 3) pontjában megállapította a Testület – a Btk. 236. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat kimerítő járművezetés ittas állapotban bűncselekmény elkövetésének gyanúja volt, alappal merült föl, hogy a gépkocsi indítókulcsát a további jogellenes járműhasználat megakadályozása céljából el kell venni, amelyet értelemszerűen az előállítás végeztével a panaszosnak nem célszerű visszaszolgáltatni, hiszen azt csak olyan személynek lehet visszaadni, aki megfelel a közúti közlekedés szabályairól szóló

1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak (valamint igazolja, hogy jogosult a jármű használatára).

A KRESZ 4. §-ának (1) bekezdése szerint a járművet az vezethet, aki a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs, a jármű biztonságos vezetésére képes állapotban van, továbbá a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.

A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint a panaszos először szlovák nyelvű papír alapján kérte a gépjármű indítókulcsának átadását, ám ezt – az osztályvezetővel való egyeztetést követően – megtagadták, majd közölték, hogy magyar nyelvű irat szükséges az indítókulcsok átadásához. A panaszos először felháborodott ezen, végül azonban ezt a körülményt tudomásul vette. Nagyjából egy órával később egy magyar nyelvű irattal tért vissza (ennek tartalmára a rendőr már nem emlékszik), amely alapján már – visszaadási elismervény kitöltése mellett – kiadták az indítókulcsot.

A panaszos egyébként – saját elmondása szerint – nem tulajdonosa, csupán meghatalmazás alapján használója az érintett gépjárműnek, így valóban kérdéses, hogy a Rendőrkapitányság az arra jogosultnak adta-e vissza a gépjármű indítókulcsát, azonban ennek vizsgálatára nincs lehetősége jelen panaszügyben a Testületnek, mert ez a kérdés nem a panaszos, hanem a gépjármű tulajdonosának alapvető jogait érinthette.

A fentieknek megfelelően a Testület úgy ítélte meg, hogy a gépjármű indítókulcsának az intézkedés során történő elvétele, valamint az a tény, hogy azt az előállítás végén nem adták át a panaszosnak, nem sértette a panaszos tulajdonhoz való alapvető jogát.

11) A panaszos sérelmezte, hogy az őt kihallgató rendőrnő nem mutatkozott be.

A rendőrség álláspontja szerint a panaszost kihallgató, valamint őt figyelő rendőrök az érkezésükkor köszöntek, elmondták a nevüket, rendfokozatukat, valamint közölték a panaszossal, hogy ki fogja kihallgatni őt.

A Testület ismét felhívja az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdés első mondatát, amely szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A fentiek alapján elmondható, hogy a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül a tekintetben, hogy a panaszost kihallgató rendőrnő eleget tett-e az Rtv. 20. §-ában foglalt azonosítási kötelezettségének, azonban ez az ellentmondás a rendelkezésre álló információk alapján nem oldható fel, így e tekintetben nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelme.

12) A Testület vizsgálta az előállítás időtartamát, valamint a panaszos azon sérelmét, hogy egyes dokumentumokon jelzett időpontokat nem megfelelően tüntettek föl, továbbá azt, hogy az előállítás időtartamáról szóló igazoláson nem szerepel az orvosi ügyeleten eltöltött időtartam.

a) Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) és (4) bekezdése rendelkezik az előállítás időtartamáról. Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

A Testület rendelkezésére álló dokumentumok tanúsága alapján a panaszos előállítása 9 óra 15 perctől 12 óra 35 percig tartott, azaz az előállítás időtartama összesen 3 óra 20 perc volt.

Az Rtv. említett rendelkezése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás időtartamot, amit indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órával hosszabbítani lehet. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. fentebb már hivatkozott 15. §-ának (1) bekezdésében meghatározott arányossági követelmény is (A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával).

A Rendőrkapitányság Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumaiból az alábbiak rekonstruálhatóak:

- A panaszos a Rendőrkapitányságon 9 óra 40 perckor fújta meg a rendszeresített Seres készüléket.
- A panaszos indítókulcsát 9 óra 45 perckor vették át a panaszostól
- A panaszos orvosi ügyeleten 10 óra 5 perckor, valamint 10 óra 10 perckor vér- és vizeletmintát adott.
- A panaszos kihallgatása 11 óra 41 perctől 12 óra 25 percig tartott.

A fentiekből látszik – ha figyelembe vesszük a panaszos szállítását is –, hogy a panaszost nem várakoztatták számottevő ideig az egyes vele szemben alkalmazott cselekmények között.

A rendőrség álláspontja szerint az orvosi ügyeleten elvégzett vér- és vizeletminta-vétel valamelyest megnövelte az előállítás időtartamát, ugyanakkor az intézkedés gördülékeny volt.

A Testület az ügy gondos mérlegelése után arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrök által elvégzendő nyomozati és adminisztratív cselekmények indokolták a panaszos előállításának időtartamát (a vér- és vizeletminta-vétel idejére tekintet nélkül is). A rendelkezésre álló iratok alapján pontosan rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. Nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az előállítás ideje alatt szükségtelen, vagy indokolatlan holtidők lettek volna.

A fentiek alapján a Testület a panaszos előállításának idejét arányosnak értékelte, így a panaszos személyi szabadságának korlátozása nem lépte túl a szükséges mértéket.

b) A Testület vizsgálta, hogy az előállítás időtartamához kapcsolódó dokumentumokat megfelelően töltötték-e ki az intézkedő rendőrök.

A panaszos elmondása szerint az egyes dokumentumokon szereplő időpontok nem egyeznek a valóságban történetekkel. A panaszos példaként hozta föl, hogy a fogvatartotti leltár időpontja a letéti jegyzőkönyv tanúsága szerint 9 óra 15 perckor volt, de állítólag az orvosi ügyeleten 10 óra 5 perckor tartózkodott, miközben ő az előállításának időtartamáról szóló igazolás alapján nem hagyta el a Rendőrkapitányság épületét. Szintén példaként hozta föl, hogy – ahogy utalt rá – míg a letéti jegyzőkönyv 9 óra 15 perckor készült, az indítókulcsot 9 óra 45 perckor vették át.

A letéti jegyzőkönyvön valóban 9 óra 15 perc szerepel a dokumentum bal felső sarkában (a jegyzőkönyv megnevezés fölött és a sorszám mellett). A rendőrség álláspontja szerint ez az időpont azonban nem a jegyzőkönyv felvételének idejét, hanem az intézkedés megkezdésének időpontját

jelzi. A letéti jegyzőkönyv felvételéről a Szolgálati Szabályzat 31. §-ának (5) bekezdése tartalmaz rendelkezéseket. E szerint az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően a fogvatartott személynél lévő tárgyakról az 1. mellékletben meghatározott, letéti tárgyakról szóló, 3 példányos jegyzéket kell készíteni. A letétként kezelt fizetőeszközt címletenként és – amennyiben sorszámmal rendelkezik – sorszám szerint, a többi letétként kezelt tárgyat megnevezésük, számuk és egyedi azonosítást lehetővé tevő jellemzőik feltüntetésével kell a jegyzékben feltüntetni. A jegyzék eredeti példánya a letét őrzési helyén, a másolati példányok közül egy a fogvatartottnál, egy pedig az átíró tömbben kerül elhelyezésre. Mindezek alapján – figyelembe véve az 1. számú mellékletben szereplő jegyzőkönyv-mintát – nem található olyan rendelkezés, amely megkövetelné, hogy óra és perc pontossággal fel legyen vezetve a jegyzőkönyv felvételének időpontja. Ennek oka, hogy a letéti jegyzőkönyv nem a letétbe helyezés időpontja szempontjából releváns (hiszen az minden esetben az előállított fogvatartottként való befogadásakor készül), hanem az azzal átadott tárgyak pontos és hiánytalan átvételét (valamint annak visszaszolgáltatását) igazolja. Egyébként a közokirat fogalmát meghatározó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. §-a is csupán annyit mond, hogy a közokirat olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő módon állított ki. A Testület megjegyzi továbbá, hogy bár a letéti jegyzőkönyvön valóban nem jelzi semmi, hogy a feltüntetett időpont mire vonatkozik, ugyanakkor annak elhelyezkedése (a dokumentum megnevezése felett, bal oldalon a sorszám mellett) – figyelembe véve a hivatalos dokumentumok szokásos felépítését is – elmondható, hogy az nem a jegyzőkönyv felvételének idejére vonatkozik.

Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson valóban nem szerepel az a tény, hogy a panaszos orvosi ügyeleten is tartózkodott, ugyanakkor az Rtv. vonatkozó 33. §-ának (4) bekezdése alapján erre nincs is szükség. E rendelkezés szerint előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani. Ennek megfelelően kizárólag az előállítás egészének kezdő és befejező időpontját szükséges feltüntetni az előállítás időtartamára vonatkozóan. A Szolgálati Szabályzat ehhez kizárólag annyit fűz hozzá a 30. §-ának (4) bekezdésében, hogy amennyiben az előállítás időtartamának [...] meghosszabbítása válik szükségessé, ennek tényét és időtartamát a fogvatartottal – a személyi szabadság korlátozása 8. órájának lejártát megelőzően – szóban közölni kell, és a meghosszabbítás tényét, okát, időtartamát, illetve annak közlését az előállításról készített jelentésben, valamint az előállítás időtartamáról kiállított igazoláson, az engedélyezésre jogosult vezető aláírásával együtt fel kell tüntetni. Ez a rendelkezés tehát szintén nem követeli meg, hogy az előállítás időtartamáról szóló igazoláson feltüntessék azt, hogy a panaszos – jelen esetben – az orvosi ügyeleten is tartózkodott az előállítása során.

A Testület megítélése szerint a kérdéses dokumentumokon megfelelően szerepelnek az egyes időpontok, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőrség közlekedésrendészeti intézkedés keretében kellő joggalapponta a panaszost intézkedés alá, majd – miután az alkoholteszter bűncselekményi értékhatárt mutatott, és a panaszos a helyszínen elismerte, hogy fogyasztott alkoholt – jogszerűen fogták el és állították elő őt a Rendőrkapitányságra, így e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga, az ő személyi szabadságát jogszerűen korlátozták.

A panaszos sérelmezte, hogy őt nem tájékoztatták megfelelően a vele szemben fogatosított intézkedés céljáról és jogalapjáról, vele szemben aránytalanul nagy létszámban léptek föl, őt indokolatlanul vitték el orvosi mintavételre, ahol a rendőrök jelen voltak a vizsgálat és a mintavétel során, sőt vizeletmintát a mosdóban nyitott ajtó mellett kellett adnia, továbbá, hogy őt rabosították,

ruházatát megalázó módon vizsgálták át, fogva tartása körülményeiről nem tájékoztatták megfelelően, hozzátartozóját nem értesíthette, nála lévő dolgait, köztük a gépjármű indítókulcsát lefoglalták, végül pedig sérelmezte az előállítás időtartamát és az ahhoz kapcsolódó dokumentumok pontatlan kitöltését, ám ezek tekintetében nem sérültek a panaszos tisztességes eljáráshoz való, személyes adatok védelméhez fűződő, tulajdonhoz fűződő, személyi szabadsághoz való, valamint emberi méltósághoz való alapvető jogai.

A panaszos azon sérelmei tekintetében, amelyek a rendőrök azonosítási kötelezettségére, az orvosi ügyeleten tartózkodó esetleges harmadik személyekre, az ő mintaadást követő sürgetésére, továbbá az aláírandó dokumentumok tartalmának ismertetésére vonatkoznak, nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való, személyes adatok védelméhez fűződő, valamint emberi méltósághoz való alapvető jogainak a sérelme.

A panaszos sérelmezte, hogy a letéti jegyzőkönyv felvételekor telefonjait az intézkedő rendőr nyomkodta. A rendőrség álláspontja szerint erre az IMEI számok lekérése érdekében volt szükség. Tekintettel arra, hogy – figyelemmel a rendőrségi fogdák rendjéről szóló rendeletben foglaltakra – a letéti nyilvántartásba való felvételhez nincs szükség az IMEI számok rögzítésére, az Info. tv. rendelkezéseit kellett volna megfelelően alkalmazni. Ennek megfelelően pedig nem elég a panaszos hallgatóságos beleegyezése személyes adatai megismerése és kezelése tekintetében, hanem szükség az ő ilyen irányú határozott hozzájárulása. Mindezek alapján – figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló információk alapján az intézkedő rendőrök nem éltek vissza a panaszos személyes adatainak megismerésével és kezelésével, azokat pusztán a letéti jegyzőkönyv rögzítéséhez használták föl – a Testület megítélése szerint csekély mértékben sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. január 24.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag